

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

18 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Constantin Gurschi,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc
Cu participarea:
Procurorului Dumitru Graur
Avocatului Vasilisa Zaporozjan

a judecat în ședință publică recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Ucrainean din 09 octombrie 1934, în cauza penală privind-l pe

Lotca Anton Maxim, născut în anul 1912, originar din s. Stroiniți, raionul Camenca.

Procedura de citare legală a fost îndeplinită.

Procurorul și avocatul s-au pronunțat pentru admiterea recursului în anulare, solicitând casarea hotărârii atacate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Lotca Anton.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Ucrainean din 09 octombrie 1934, Lotca Anton a fost condamnat în baza art. art. 54-6 alin. (1) și 80 Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței inculpatul Lotca Anton a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că avînd o atitudine ostilă față de puterea sovietică, în martie 1932 a fugit în România, unde a fost antrenat în activitatea serviciilor secrete. Fiind interogat, inculpatul a comunicat agenților siguranței serviciilor secrete ale acestui stat unele date despre starea materială a populației din URSS, totodată, fiind recrutat de către serviciile de spionaj române să activeze pe teritoriul sovietic în favoarea Romîniei. În conformitate cu misiunea primită și pentru o recompensă, inculpatul trebuia să treacă pe teritoriul URSS cu scopul de a face rost de cîteva pașapoarte sovietice și să racoleze rudele sale pentru a activa în serviciile secrete române. La 11

iunie 1934 inculpatul ilegal a trecut pe teritoriul sovietic, însă a fost arestat de către grănicerii sovietici.

3. La 21 noiembrie 2013, Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Ucrainean din 09 octombrie 1934, în privința lui Lotca Anton, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

În argumentarea recursului în anulare, recurentul a invocat următoarele:

- în timpul anchetării cazului și examinării lui în ședința de judecată n-a fost stabilită nici un fapt de colectare de către inculpat a datelor cu caracter de spionaj, adică de transmitere, sustragere sau colectare a informațiilor care constituie un secret de stat ocrotit în mod special unor state străine, organizații contrarevoluționare sau unor persoane particulare, așa cum prevede art. 54-6 alin. (1) Cod penal al RSSU;

- condamnarea lui Lotca Anton pentru spionaj, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- hotărîrea în cauză în privința lui Lotca Anton în baza art. 54-6 alin. (1) Cod penal al RSSU, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea acestuia la răspundere penală;

- referitor la condamnarea în baza art. 80 Cod penal al RSSU, adică pentru trecerea ilegală a frontierei, necesită a fi menținută, întrucât infracțiunea în cauză este una de drept comun, care nu cade sub incidența Legii RM din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

4. Judecînd recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărîrile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că *prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.*

Totodată, **art. 3 pct. g) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992** (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, **condamnate pentru „activitate contrarevoluționară”**, deaceia condamnarea lui Lotca Anton pentru faptul că avînd o atitudine ostilă față de puterea sovietică, în martie 1932 a fugit în România, unde a fost antrenat în activitatea serviciilor secrete și fiind interogat, inculpatul a comunicat agenților siguranței

serviciilor secrete ale acestui stat unele date despre starea materială a populației din URSS, totodată, fiind recrutat de către serviciile de spionaj române să activeze pe teritoriul sovietic în favoarea României. În conformitate cu misiunea primită și pentru o recompensă, inculpatul trebuia să treacă pe teritoriul URSS cu scopul de a face rost de câteva pașapoarte sovietice și să racoleze rudele sale pentru a activa în serviciile secrete române, iar la 11 iunie 1934 inculpatul ilegal a trecut pe teritoriul sovietic, însă a fost arestat de către grănicerii sovietici, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată.

Reieșind din cele constatate și din prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Lotca Anton, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Ucrainean din 09 octombrie 1934, în privința lui Lotca Anton condamnat în baza art. 54-6 alin. (1) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică la 18 februarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc